

Det har du ret til!

Børn 0-12 år, som skal anbringes –
er eller har været anbragt

2007 - LIGE MULIGHEDER FOR ALLE

SERVICESTYRELSEN

Fra retssikkerhedsloven § 4. Borgeren skal have mulighed for at medvirke ved behandlingen af sin sag. Kommunen tilrettelægger behandlingen af sagerne sådan, at borgeren kan udnytte den mulighed.

Pjecen er mest til dig, hvor din mor og far har sagt ja til, at du ikke skal bo hjemme et stykke tid, (du skal **anbringes**).

Pjecen handler om dine rettigheder i forbindelse med en anbringelse.

Der kan være nogle andre regler, hvis du er blevet anbragt akut (lige med det samme), eller hvis din mor og far *ikke* har sagt ja til, at du skal bo et andet sted. Så hedder det "anbringelse uden samtykke" (**tvangsanbringelse**). Det kan du læse om på side 12.

Du kan se, hvad de **de orange ord** betyder på side 13-14.

Pjecen handler om dig!

Du har fået denne pjece, fordi du i en periode ikke skal bo hjemme hos din mor og/eller far.

Måske skal du bo hos en **plejefamilie**, en **netværks-plejefamilie** på et **socialpædagogisk opholdssted** eller en **døgninstitution**. Din sagsbehandler skal tale med dig, inden det endeligt bestemmes – og her kan du fortælle ham eller hende, hvad du mener om at skulle anbringes.

Kommunen skal spørge dig så meget som muligt, men det er ikke altid, du kan være med til at bestemme.

Det er kommunen, der bestemmer, hvor du skal bo og hvor længe. Din mor og/eller far og det sted, du skal bo, aftaler, hvor tit du skal eller må være sammen med din mor og far. Det er kommunen, der bestemmer, hvis de ikke kan blive enige. Det er også kommunen, der – hvis det er nødvendigt – skal hjælpe din mor og far, så du kan blive ved at se din familie og andre, som du er glad for (**vejledningen** stk. 487).

Kommunen bestemmer, at du skal anbringes ud fra det, der står i **serviceloven** og i **FN's Konvention om Barnets Rettigheder**. Der står, at alle børn i hele verden har ret til at blive passet på – og at de skal have mad og et sted at bo. Børn har også lov til at sige, hvad de mener og være med til at bestemme nogle ting.

Hvad kan du læse i pjecen?

Du kan læse om alt det, der skal bestemmes, inden du flytter til det nye sted.

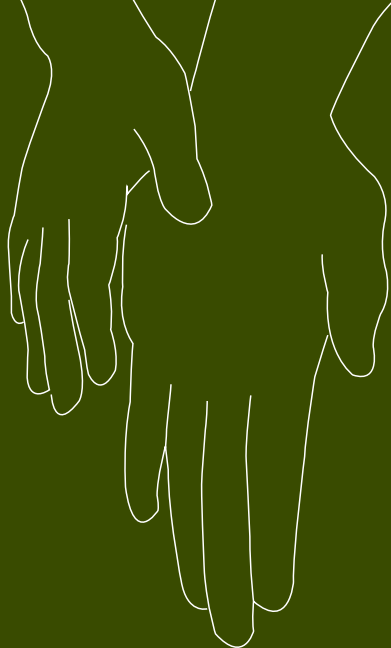
Og du kan få svar på nogle af de spørgsmål, du har, eller som opstår, når du bor på det nye sted.

For eksempel hvor du skal bo, og hvor længe du skal bo der. Hvornår du må se din mor og far og søskende, hvem du må få besøg af og mange andre ting

Du kan spørge din sagsbehandler eller en anden voksen, hvis du ikke forstår det hele i pjecen – eller hvis der er noget, du ikke har fået svar på.

Bag på pjecen kan du se andre steder, du kan spørge.

Ved at fortælle, hvad du mener og har lyst til og brug for, så kan de voksne meget bedre hjælpe dig.

I handleplanen skal der stå, hvor længe kommunen regner med, at du skal bo et andet sted end hjemme hos din mor og/eller far.

Der skal også stå, hvordan din mor og/eller far kan få hjælp, mens du bor et andet sted. Og der skal stå noget om, hvilken hjælp de skal have, når du flytter tilbage til dem (serviceloven § 140, stk. 6).

Du skal vide, at det er for at hjælpe dig, at kommunen har bestemt, at du ikke længere skal bo hjemme. Det er for at støtte dig i din udvikling og din skolegang.

Din egen 'handleplan'

Din sagsbehandler laver en **handleplan** sammen med dig og med din mor og/eller far.

Planen skal indeholde aftaler om:

- hvor du skal bo
- hvorfor du skal bo præcist der
- hvor længe din sagsbehandler mener, at du skal bo der
- hjælp og støtte du skal have, mens du bor på det nye sted
- hvilken hjælp og støtte din mor og/eller far skal have, mens du ikke bor hos dem

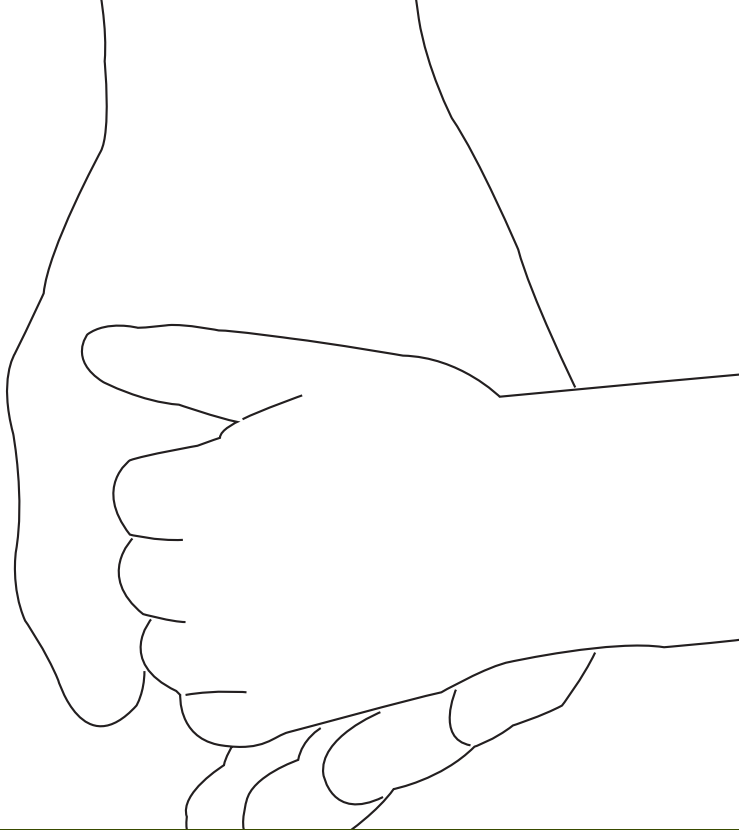
Hvor kommer du til at bo?

Der er forskellige steder, du kan bo, når du ikke skal bo hjemme. Det kan være, at du skal bo hos en plejefamilie eller på et socialpædagogisk opholdssted eller en døgninstitution.

Nogle børn kommer også til at bo hos en familie, de kender godt. Det kan være hos noget af deres egen familie eller andre, de kender i forvejen (netværks-plejefamilie).

Læs mere om de forskellige steder på **side 13-14** og snak med din sagsbehandler om, hvor du skal bo.

Som regel har du mulighed for at komme på besøg på det nye sted, før kommunen endeligt bestemmer, om det er der, du skal bo.

De voksne skal tage hensyn til dig

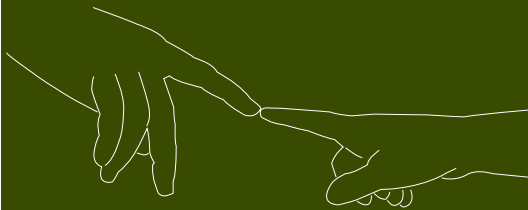
Sagsbehandleren skal altid tage hensyn til dig, når det er bestemt, hvor du skal bo. For eksempel hvis din familie ikke har dansk baggrund. Måske skal du have en kontaktperson, eller en som taler dit eget sprog (modersmål) på det sted, du skal bo. Måske skal kommunen finde et sted i nærheden, hvor du kan blive undervist i dit modersmål.

Det er næsten altid sammen med din mor og/eller far, sagsbehandleren finder ud af, hvilke særlige hensyn der skal tages til dig.

Du skal inddrages så meget som muligt i hverdagen, der hvor du bor. Det er vigtigt, fordi du blandt andet skal lære at være med til at beslutte ting ved at tale med og samarbejde med andre.

På en døgninstitution eller et opholdssted kan det ske ved, at der holdes møder. Her fortæller de voksne, hvad der sker af nye ting på institutionen – og på møderne kan lederen og de andre voksne høre, hvad børnene og de unge mener om institutionen eller opholdsstedet og det daglige arbejde.

Det er også muligt at lave et specielt råd for børnene og de unge på institutionen eller opholdsstedet, hvis der er nok, som er modne nok til at være i sådan et råd (vejledningen, pkt. 454).

Din sagsbehandler skal tale med dig om dine ønsker, inden han eller hun beslutter, hvor du skal bo.

Men du kan ikke selv bestemme, hvor du vil bo. Det er derfor vigtigt, at du fortæller din sagsbehandler, hvad du synes om det sted, du måske skal bo.

Stil også alle de spørgsmål, du kan komme i tanker om.

De voksne hjælper

Det er vigtigt, at dit nye bosted (**anbringelsessted**) ved nogle ting om dig, så de kan gøre alting lettere for dig.

De vil gerne kende til din skolegang, om du har brug for medicin, hvilke børnesygdomme du har haft, dine livretter, hvad du eventuelt ikke kan tåle, dine nærmeste venners adresser og telefonnumre – noget om din familie, hvor du er vokset op, om du har haft kæledyr og så videre.

Hvad med skole, børnehave og kammerater?

Måske skal du skifte skole eller børnehave, hvis det nye sted ligger langt fra, hvor dine forældre bor. Så kan det være rart at få sagt rigtigt farvel til dine kammerater i skolen og til lærere eller pædagoger.

Du kan bede din mor eller far, sagsbehandleren eller en anden voksen hjælpe dig med det.

Kommunen skal planlægge din anbringelse, så det bliver let for dig. Derfor kan det være en god idé, at du kommer på besøg på din nye skole, inden du skal møde til første skoledag. Så kan du se, hvor det er, hvordan der ser ud – og måske møde dine nye klassekammerater.

Du må selv bestemme, om din nye klasse skal vide, hvorfor du har skiftet skole, og hvor du bor.

Du kan selv fortælle klassekammeraterne det, hvis du vil, men du kan også bede en voksen om at hjælpe dig med det.

Det kan være din nye lærer, dine plejeforældre eller en pædagog fra det nye sted, hvor du bor.

Mange børn vil gerne blive ved med at se eller snakke med deres tidligere kammerater.

I kan aftale at skrive til hinanden – eller måske kan I få lov at besøge hinanden en gang imellem.

Familie og venner

Hvad med din fritid?

Måske går du til fodbold, musik eller noget andet nu. Det kan være, du kan blive ved med det.

Det kan også være, at der er noget helt andet nyt og spændende på det nye sted.

Det hjælper de voksne dig med at finde ud af.

Hvem kan du besøge og være sammen med?

Du og din mor og/eller far har ret til at være sammen og have kontakt, mens du ikke bor hjemme.

Det skal aftales, hvordan din kontakt skal være med din mor og/eller far og søskende og andre mennesker, du kender. Det skal også aftales, hvor tit I skal ses, hvor henne og i hvor lang tid ad gangen.

Kommunen skal sørge for, at du kan holde kontakt med din familie og dine venner, mens du er anbragt.

Sagsbehandleren kan være med til at lave om på, hvor tit du skal være sammen med din familie – eller bestemme, at der skal være en anden voksen med, når I er sammen.

Det kan også være, du i en periode ikke skal være sammen med din mor og far eller den ene af dem, fordi kommunen mener, at det ikke er godt for dig at være sammen med dem.

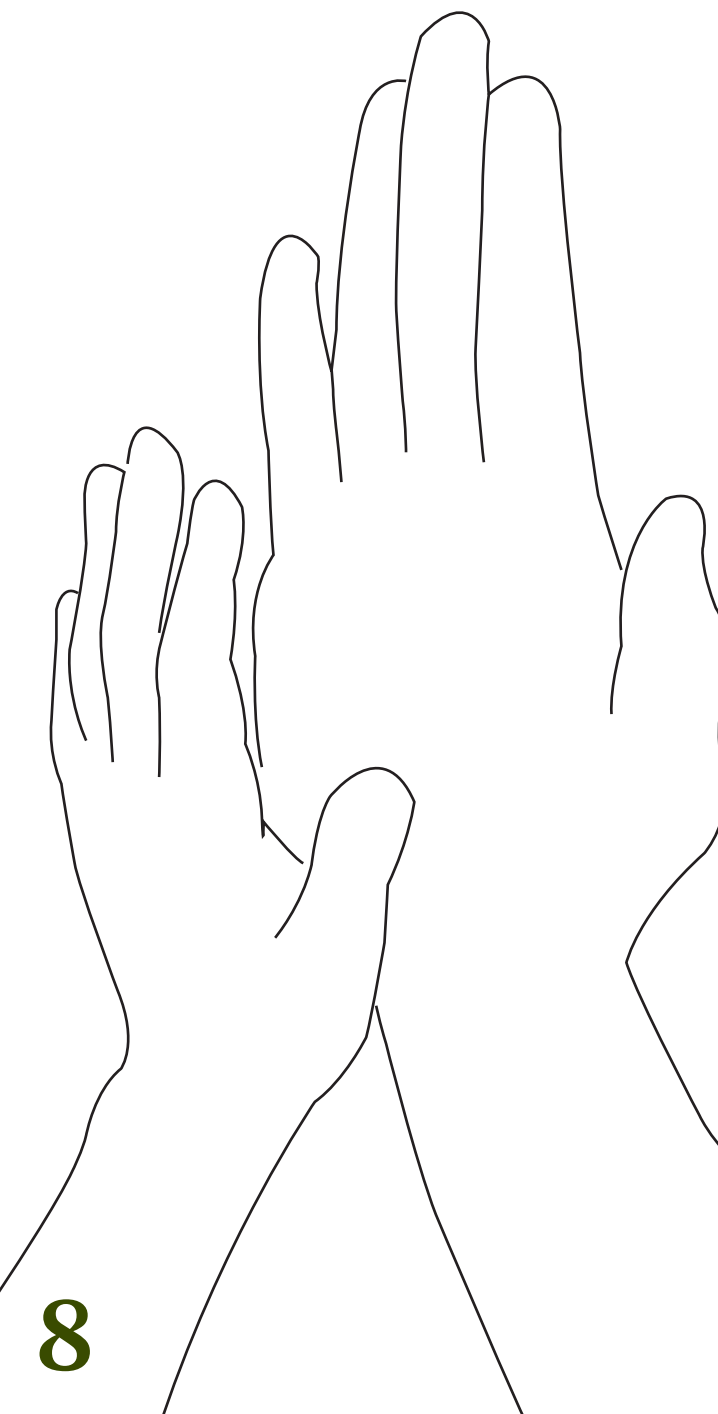
Din sagsbehandler kan hjælpe dig med at mødes med din familie, hvis du synes, det er svært.

Det kan også være, dine plejeforældre eller andre voksne kan være med, når I mødes første gang. Eller måske kan din familie og venner besøge dig der, hvor du bor.

Du kan snakke med de voksne på dit nye sted, hvis du bliver ked af det, eller hvis du har lyst til at snakke om alt det nye, du oplever.

Hvis du ikke har lyst til at tale med de voksne, der hvor du bor, kan du måske tale med din mor eller far - eller du kan ringe til din sagsbehandler.

Sagsbehandleren skal også hjælpe dig, hvis der opstår problemer, som er svære at løse, der hvor du bor.

Du har som regel ret til at være sammen med din mor og/eller far mindst en gang om måneden.

Du kan ikke selv bestemme, om du vil være sammen med din mor og far, men du har ret til at blive hørt om din mening og fortælle, hvad du ønsker dig.

Din mor og/eller far er som regel med til at bestemme, hvor tit I skal være sammen.

Men du kan altid tale med din sagsbehandler eller en anden voksen, hvis du har det svært med det.

Du kan snakke med din sagsbehandler eller de voksne på dit nye sted, hvis du ikke er sikker på, hvordan du kan være sammen med din mor, far og søskende eller andre. *Eller* hvis du ikke har lyst til at være sammen med dem.

Hvad med dine venner?

Du skal snakke med dine plejeforældre eller de voksne, der hvor du bor, hvis du gerne vil have venner på besøg, eller hvis du gerne vil besøge dem.

Som regel kan I sammen bestemme, hvor mange besøg, der er i orden.

Det kan også være, at kommunen skal være med til at bestemme det. Det ved de voksne, der hvor du bor.

Hvad nu, hvis du ikke har det godt?

Du skal fortælle din sagsbehandler det, hvis du efter et stykke tid ikke er faldet til på det nye sted. Sagsbehandleren skal nemlig sammen med dine plejeforældre eller de voksne, hvor du bor, hjælpe dig med at blive glad for at bo lige dér.

Inden der er gået tre måneder, efter at du er flyttet til det nye sted, skal der laves en **opfølgning**. På mødet skal I tale om, hvordan det går med at bo på det nye sted, og om der skal laves noget om i din handleplan.

Efter de tre måneder skal der laves en opfølgning mindst én gang om året. Der kan godt laves opfølgning flere gange om året, hvis der er brug for det.

Får du dine egne penge?

Du får lommepenge og tøjpenge, når du flytter til det nye sted. Pengene bliver sat ind på en bankkonto til dig.

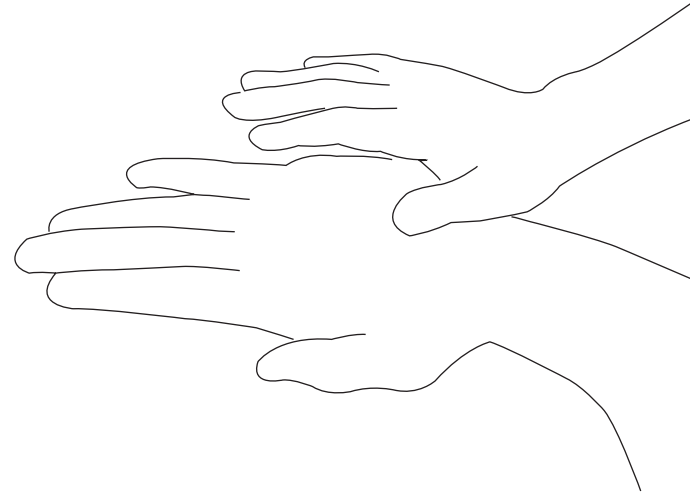
Sammen med de voksne på det nye sted og måske også sammen med din sagsbehandler og/eller din mor og far kan du bestemme, hvad pengene skal bruges til.

Hvis du arver penge, hvad så...?

Hvis du arver penge, så må du først bruge dem, når du bliver 18 år.

Men renterne bliver sat ind på din bankkonto, så dem kan du bruge allerede nu.

Renterne kan betyde, at du ikke får så mange lommepenge fra kommunen.

Det er vigtigt, at du fortæller sagsbehandleren eller de voksne, hvor du bor, hvad du kan tænke dig at gå til i fritiden.

Så kan de bedre hjælpe dig med at finde frem til det rigtige sted.

Alle børn og unge har ret til at have en **bisidder** med til møder med sagsbehandleren eller andre i kommunen.

Det kan være en voksen eller en ung over 15 år, som du godt kan lide og har tillid til. En, som kan være med til at hjælpe dig og gøre dig tryk ved møder med kommunen.

Du kan selv vælge, hvem du gerne vil have med som bisidder. Men det er godt først at snakke med din mor eller far eller med en af de voksne, hvor du bor (vejledningen pkt. 348).

Hvis du skal flytte hjem igen - eller til et andet sted

I din handleplan står der, hvorfor du skal bo et andet sted end hjemme hos din mor og/eller far.

Og du skal bo på det nye sted, indtil formålet med din anbringelse er opnået, eller til du fylder 18 år. Efter det kan du flytte hjem til din mor og/eller far igen.

Det er kommunen, som bestemmer, om du kan eller skal flytte – enten hjem til din mor og/eller far eller til et andet sted.

Du skal snakke med din sagsbehandler, hvis du gerne vil flytte fra din plejefamilie eller den institution, hvor du bor, inden du fylder 18 år.

Om at komme hjem igen

Din mor og far kan altid bede om, at du flytter hjem igen, hvis de før har sagt ja til, at du flyttede. Også selvom du ikke har lyst til at flytte hjem.

Men kommunen kan bestemme, at der skal gå op til seks måneder, inden du flytter hjem igen.

Man skal finde ud af, hvordan du og dine forældre kan forberede og få støtte til, at du kommer hjem igen. Der skal også tages stilling til din skolegang og flere andre ting.

Kommunen kan også bestemme, at du skal blive der, hvor du allerede bor, fordi det ikke er godt for dig at flytte hjem. Også selvom dine forældre mener noget andet.

Kan du få mere hjælp?

Synes du, det er svært at fortælle andre børn og voksne, at du ikke bor hos din mor og far?

Så kan det være en god idé at møde andre børn, som også er anbragt og véd, hvordan du har det.

Du kan spørge de voksne om hjælp til at møde andre børn, som ikke bor hos deres mor og far.

Når eller hvis du skal flytte hjem, skal kommunen finde ud af, hvordan du og din familie bedst kan få støtte og hjælp til at være sammen igen.

Inden du kommer hjem til mor og/eller far igen, skal der skrives i handleplanen, hvad der skal ske i forbindelse med at du kommer hjem (serviceloven § 68, stk. 4).

Tvang (i modsætning til samtykke) serviceloven § 58

Der kan træffes beslutning om tvangsmæssig anbringelse, hvis der pga. forhold i hjemmet er åbenbar risiko for alvorlig skade på barnet eller skade på barnet/den unges sundhed eller udvikling. En tvangsmæssig anbringelse kan finde sted, selvom der ikke først har været iværksat andre foranstaltninger, hvis der er begrundet formodning om, at problemerne ikke kan løses, mens barnet eller den unge fortsat er i hjemmet.

Anbringelsen finder sted af hensyn til barnets ret til beskyttelse, dvs. den fornødne omsorg og pleje.

Der kræves en væsentlig grundigere dokumentation, information og redegørelse ved beslutning om anbringelse uden samtykke.

Kommunalbestyrelsen skal tilbyde dem, der har part i en sag om tvangsmæssige foranstaltninger advokatbistand. Advokatbistanden er vederlagsfri. Valg af advokat er op til den berørte part at bestemme. Tilbuddet gælder indehaveren/haverne af forældremyndigheden og den unge (over 15 år).

Når anbringelsen sker uden samtykke, medfører det en række forskelle i sagsgangen, bl.a. hvem der har bemyndigelse til at træffe beslutning.

De væsentligste er:

1. kommunalbestyrelsen skal, inden der træffes beslutning om indstilling til tvangsmæssig anbringelse, sørge for en grundig vejledning af indehaveren af forældremyndigheden, så han eller hun får kendskab til, hvilke andre muligheder for hjælp, der kan gøres brug af med dennes medvirken
2. når børn og unge-udvalget træffer afgørelse, skal der altid tages hensyn til genbehandlingsfristen. Genbehandlingsfristen er et år, hvis barnet ikke har været anbragt det seneste år. Fristen er to år, hvis barnet er eller for nylig har været anbragt inden for det seneste år
3. forvaltningen kan ikke selv træffe tvangsmæssige beslutninger – den kan alene indstille til udvalget
4. inden afgørelse om tvangsmæssig foranstaltning træffes, skal kommunalbestyrelsen gøre indehaveren af forældremyndigheden eller den unge over 15 år bekendt med retten til at se sagens akter og retten til at udtale sig (partshøring)
5. kommunalbestyrelsen skal tilbyde indehaveren af forældremyndigheden og den unge, som er fyldt 15 år, gratis advokatbistand under en sag om tvangsmæssig foranstaltning

ORDLISTE – hvad betyder ordene?

Aktindsigt

Du har ret til at se din journal, når du er moden nok til at forstå, hvad der står i din journal. Du har altid ret til at se din journal, når du er fyldt 15 år.

Anbringelse/anbringelsessted

Du anbringes (flyttes til) et andet sted end hjemme, fordi kommunen vurderer, at du og din familie har behov for særlig støtte. I din handleplan står der, hvorfor du ikke kan bo hjemme. Du kan også tale med din sagsbehandler om det.

Bisidder

En voksen eller en ung over 15 år, som kan støtte dig, og som du kan tale med og tage med til møder.

Alle børn og unge har ret til at have en bisidder med til møder. Det er en, de selv vælger. Kun hvis væsentlige ting taler imod kan kommunen nægte at vedkommende deltager i møderne.

Din bisidder kan være med til at støtte dig og gøre dig tryk ved møder med kommunen. Bisidderen må ikke fortælle det, du fortæller, til andre – heller ikke til kommunen (tavshedspligt).

Det Sociale Nævn

Behandler klager om frivillige anbringelser/foranstaltninger. I første omgang er det dog din sagsbehandler, din mor og/eller far skal klage til – og han eller hun tager stilling til, om kommunen vil holde fast i den afgørelse, I klager over.

Det er Ankestyrelsen som tager sig af klager over anbringelser, som din mor og/eller far ikke har sagt ja til (givet samtykke til).

Døgninstitution

Her bor der som regel flere børn, og der er ansat flere pædagoger og andet personale. Måske har stedet sin egen skole. Andre steder går børnene i den almindelige folkeskole.

FN's Konvention om Barnets Rettigheder

I Børnekonventionen står bl.a., at staten skal hjælpe og give omsorg til børn, som ikke bor hos deres forældre. Nogen gange kan det bedste være, at barnet kommer i en plejefamilie eller på et socialpædagogisk opholdssted eller en døgninstitution. Kommunen skal altid tage særlige hensyn til barnets behov og særlige forhold, når de vælger det sted, barnet skal anbringes. Det gælder også for eksempel etniske, religiøse, kulturelle og sproglige forhold.

FN's Konvention om Barnets Rettigheder gælder for alle børn under 18 år.

Handleplan

I serviceloven § 140 står, at i en handleplan skal der stå, hvilket problem, der skal løses, og hvordan problemet skal løses. Handleplanen bygger på § 50 undersøgelsen, og der skal være både mål og delmål beskrevet i forhold til disse punkter:

1) udvikling og adfærd	2) familieforhold	3) skoleforhold	4) sundhedsforhold
5) fritid og venskaber og	6) andre relevante forhold		

Stk. 6 siger, at der også skal stå, hvor længe man regner med, indsatsen skal vare. Når der er tale om anbringelse, skal der også stå, hvordan familien kan hjælpes, mens barnet bor ude, eller hvordan familien kan få støtte, når barnet flytter hjem igen.

Kontaktperson

En person, som barnet eller den unge er tryk ved, og som kan støtte barnet personligt f.eks. i de situationer, hvor forældre eller andre voksne ikke kan opfylde barnets behov. (Serviceloven § 52, stk. 3, nr. 7 og vejledningens pkt. 300).

Netværksgrupper

Mødesteder for anbragte børn og unge findes i en del byer. Her kan man møde andre børn og unge, der har oplevet noget af det sammen som én selv og snakke med dem om at være anbragt.

Spørg din sagsbehandler eller de voksne, hvor du bor, hvad der findes i nærheden af dig.

Netværksplejefamilie

Du bor hos en familie, du i forvejen kender – det kan være noget familie eller andre voksne, du kender godt.

Opfølgning

Senest tre måneder efter, at du er flyttet hjemmefra, skal der laves en opfølgning på, hvordan det er gået – hvordan du har det, og om noget skal ændres.

Opfølgning skal laves mindst én gang om året, mens du er anbragt. Ofte er det dog flere gange om året – det bestemmer sagsbehandleren og anbringelsesstedet.

Du har ret til at tale alene med din sagsbehandler før opfølgning.

Plejefamilie

Du bor hos en familie, som måske selv har børn eller andre plejebørn; måske er du det eneste barn i familien.

Du bliver en del af familiens liv og hverdag.

For at blive plejefamilie skal plejeforældrene gennem en uddannelse, og de skal godkendes til at have plejebørn boende.

Det kan sagsbehandleren fortælle dig mere om.

Serviceloven

Lovbekendtgørelse nr. 1117 af 26. september 2007. Teksten kan findes på www.social.dk og www.retsinfo.dk.

Serviceloven er den lov, som blandt andet handler om støtte til børn og unge, men der er også samlet love om al anden offentlig hjælp og støtte inden for det sociale område, for eksempel til ældre.

Servicelovens afsnit om 'særlig støtte til børn og unge' bygger bl.a. på de principper, der står i FN's Konvention om Barnets Rettigheder om, at børn har ret til at blive beskyttet, inddraget og udviklet.

Der står også, at børn har ret til at blive hørt, og at de har ret til indflydelse på de beslutninger, der træffes om barnet.

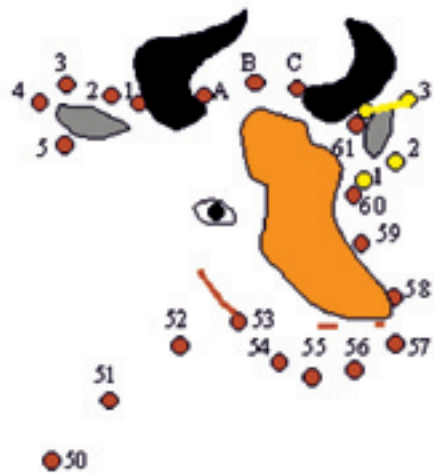
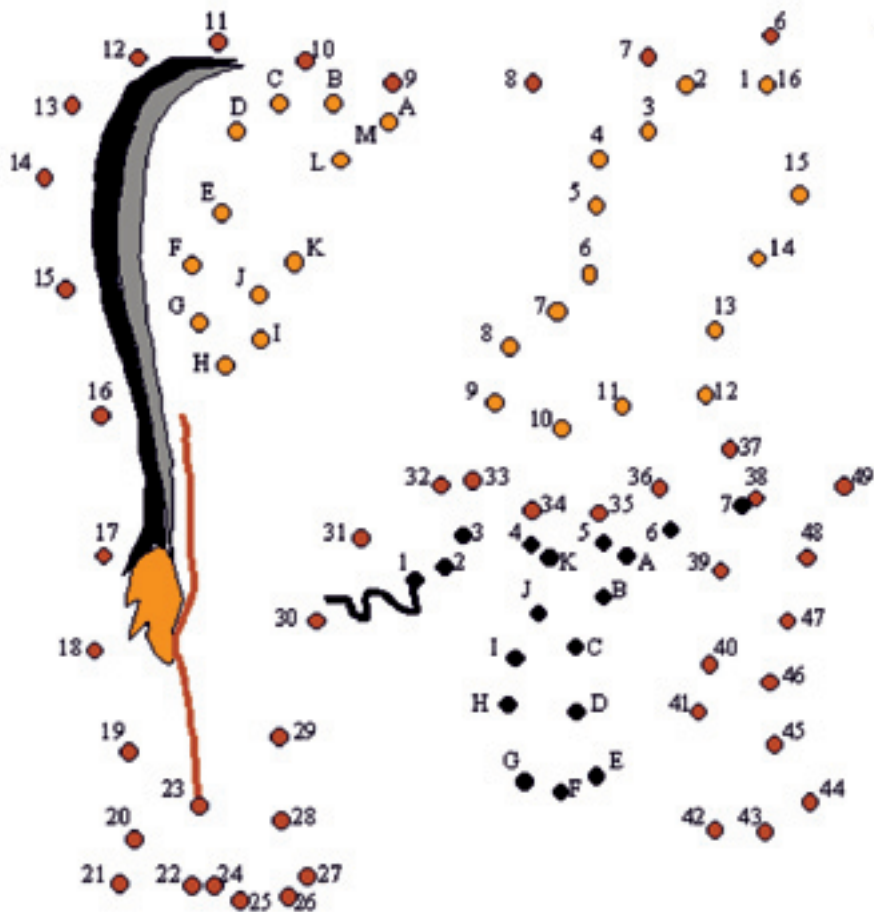
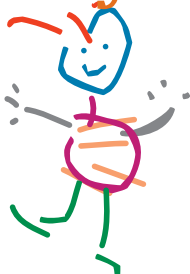
Socialpædagogisk opholdssted

Her bor også andre børn og unge, som heller ikke kan bo hjemme. Nogle steder har deres egen skole, andre steder går man i den almindelige folkeskole.

Vejledningen

Vedledning til serviceloven om særlig støtte til børn og unge og deres familier. Teksten kan findes på www.social.dk og www.retsinfo.dk. Her står om hensigterne med serviceloven, den og giver sagsbehandlere og andre gode råd om, hvordan de kan handle, så det passer med lovgivningens intentioner.

Hvad kigger Tyt og Trine på?

Brug for at vide mere?

Pjecen fortæller om de vigtigste rettigheder, du har, mens du er anbragt – og efter du har været anbragt. Forhåbentlig giver pjecen dig svar på nogle af de spørgsmål, du måske har tænkt på.

Spørg - hvis du er i tvivl om noget om din nuværende eller tidligere anbringelse

Du kan f.eks. spørge:

- Din sagsbehandler
- Din eventuelle kontaktperson eller støtteperson
- Dit anbringelsessted (nuværende eller tidligere)

Se også hjemmesider på internettet

www.boernetinget.dk På Børnetinget er der en fin oversigt over netværksgrupper i det meste af landet med telefonnumre og hjemmesideadresser

www.tabuka.dk Foreningen Tabuka samler bl.a. viden ind om tidligere anbragte børn og unge

www.social.dk Velfærdsministeriets hjemmeside. Her kan du bl.a. finde serviceloven og vejledningen

Andre pjecer om rettigheder i forbindelse med anbringelse

Det har du ret til

- til børn og unge 13-17 år, som skal anbringes – er eller har været anbragt
- til unge 18-23 år, som er eller har været anbragt
- til forældre, hvis børn skal anbringes eller er anbragt

